

Христофоров Г.К.

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТУ ГОСПОДАРЮВАННЯ: КЛЮЧОВІ ПОЛОЖЕННЯ

Для більш глибокого розуміння терміну «ризик» розглянемо його відмінність від понять, які досить часто плутають з «ризиком», це «загроза» та «небезпека». З точки зору суб'єкту господарювання будь-яка діяльність пов'язана з потенційною можливістю матеріальних чи нематеріальних втрат. При цьому, якщо ці втрати є наслідком рішення, яке прийняла уповноважена особа, будь то менеджер або власник, та наступних за ним дій, то правильно говорити про ситуацію ризику. Якщо можливі втрати є наслідком певних процесів, які відбуваються у зовнішньому середовищі суб'єкту господарювання та пов'язане з глобальним, галузевим чи організаційним контекстом його функціонування, то доцільно використовувати поняття загроза або небезпека.

У свій час Комітет спонсорських організацій (COSO) запропонував інтегровану модель (стандарт) ризик-менеджменту, яка і була спрямована на систематизацію чисельних на той період підходів до управління ризиками. Ця модель може бути використана у якості базової для створення системи ризик-менеджменту суб'єкту господарювання.

В основу моделі (стандарту) COSO покладено процесний підхід, згідно з яким управління ризиками здійснюється шляхом послідовної реалізації наступних етапів:

- 1) ідентифікація події (наприклад, внаслідок прийняття певного рішення);
- 2) оцінка ризику;
- 3) певна дія у відповідь на оцінені ризики (прийняття, уникнення, зниження, розподіл, передача ризику);
- 4) контроль діяльності;
- 5) інформування зацікавлених осіб;
- 6) моніторинг.

Управління ризиками у підприємницькій діяльності передбачає оптимальний розподіл всіх видів ресурсів відповідно до визначених очікуваних значень ризику, які є прийнятними для суб'єкта господарювання та відповідають його апетиту до ризику. При цьому прийнятний ризик виражає очікуване співвідношення можливих вигід та ймовірних втрат від реалізації ризикової ситуації.

Управління ризиками як процес ініціюється на рівні стратегічних рішень, що приймаються власниками підприємства та його топ-менеджерами. Вони, зокрема, повинні виробити стратегічні плани підприємства і визначити рівень апетиту до ризику, тобто максимальний прийнятний рівень ризику при втіленні цих планів.

Управлінські рішення, які приймають власники підприємства та його менеджери стають стартовими для всього процесу ризик-менеджменту та задають ключові рамкові параметри функціонування суб'єкту господарювання в умовах ринкового середовища з певним рівнем невизначеності. У якості таких рамкових параметрів може бути обмеження щодо участі у певних операціях чи проєктах, інвестування у певні активи тощо).

Роботу виконано під керівництвом доц. кафедри екон. та менедж. Дудневої Ю.Е.